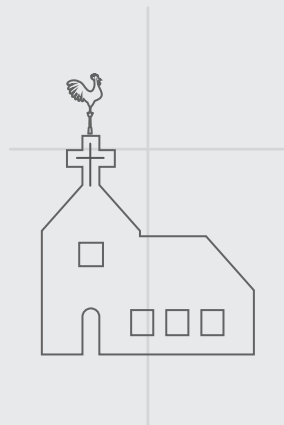

**Vlaamse
overheid**

JAARVERSLAG

2022-2023

Informatie- en screeningsdienst
lokale geloofsgemeenschappen (ISD)

**AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR**

INHOUDSTAFEL

p. 5	VOORWOORD
p. 6	INLEIDEND INTERVIEW
p. 8	MISSIE & VISIE
p. 9	SAMENSTELLING VAN DE DIENST
p. 10	DE DIENST IN CIJFERS
p. 12	REGELGEVING
p. 14	PARTNERS
p. 17	INFORMATIE- EN ADVIESFUNCTIE
p. 18	VERKORTE ERKENNINGSPROCEDURE
p. 20	STANDAARD ERKENNINGSPROCEDURE
p. 22	SCREENINGSPROCEDURE
p. 24	WERKMETHODEN
p. 26	GEREALISEERDE PROJECTEN
p. 28	GETUIGENISSEN VAN LOKALE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN
p. 29	SLOTWOORD

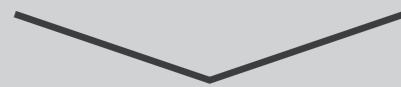
Colofon

Redactie: Abram Herssens, Bart Massart, Ignace Decancq,
Jeroen Byl, Jeroen Windey, Jessika Soors, Pieterjan Rynwalt
& Sven Henry
Grafische vormgeving: Mathildestudios
Drukwerk: Mathildestudios
Verantwoordelijke uitgever: Jeroen Windey,
Administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur
Jaar van uitgave: 2024

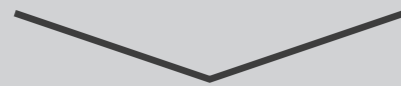
*Dit is een uitgave van het Agentschap Binnenlands Bestuur.
Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of
openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie,
geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder
schriftelijke toestemming van de verantwoordelijke uitgever.*

Nieuw
decreet

Nieuwe
criteria

Nieuwe kansen
voor erkenning

VOORWOORD

Sven Henry

Directeur Informatie- en
screeningsdienst lokale
geloofsgemeenschappen

Op 22 oktober 2021 keurde de Vlaamse Regering het nieuwe Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen goed. Een week later (29 oktober 2021) richtte ze de Informatie- en screeningsdienst op, kortweg ISD. Het Erkenningsdecreet werd van kracht in november van datzelfde jaar. Een belangrijke stap na bijna 10 jaar stilstand.

Lokale geloofsgemeenschappen zijn belangrijke partners in onze diverse samenleving, maar het regelgevend kader en de erkenningscriteria van lokale geloofsgemeenschappen waren niet langer aangepast aan de noden. De Vlaamse Regering beschikte daarvoor niet over de noodzakelijke informatie om de erkenningsdossiers te beoordelen.

Daar kwam in 2021 dus verandering in. Vlaanderen verkiest voortaan erkende lokale geloofsgemeenschappen waarmee ze in gesprek kan gaan boven niet-erkende lokale geloofsgemeenschappen waarmee geen enkel officieel contact bestaat.

Het nieuwe erkenningsdecreet voor lokale geloofsgemeenschappen baseert zich op de studie Torfs¹ en is op verschillende vlakken innovatief.

- De geïntegreerde visie op erkenning, toezicht en sanctionering beantwoordt een belangrijk maatschappelijk debat: hoe reguleer je de organisatie van religie in de samenleving, met de rechten en plichten die daaraan verbonden zijn.
- De toezichtstructuur bewaakt de rode lijnen die geen enkele geloofsgemeenschap mag overschrijden
- De getrapte sanctioneringstructuur biedt handvatten om in te grijpen en te remediëren.

Het decreet biedt lokale geloofsgemeenschappen opnieuw rechtszekerheid. Het is een hedendaags kader voor het partnerschap tussen de Vlaamse overheid en de lokale geloofsgemeenschappen. De geloofsgemeenschappen garanderen juridische en administratieve transparantie van hun werking. Het Europees

Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) geldt als kompas voor de werking van de geloofsgemeenschappen. Het geheel komt neer op een win-win-win situatie voor Vlaanderen, de geloofsgemeenschappen en de hele samenleving.

In het werkjaar 2022 lag de klemtoon op de uitbouw van de dienst, de omzetting van kennis en expertise naar de dagelijkse praktijk, methodologische ontwikkelingen en de opstart van dossiers.

Lokale geloofsgemeenschappen die eerder een erkenningsaanvraag hadden ingediend vóór 1 juli 2019, konden zich aanmelden voor de verkorte procedure. Ze konden hiervoor een aanvraag indienen tot 15 november 2022.

De ISD focuste in 2023 op de 77 dossiers in die verkorte procedure. Daarnaast hield de dienst ook toezicht op de al erkende lokale geloofsgemeenschappen. De dienst adviseerde de bevoegde minister, de lokale geloofsgemeenschappen en de relevante partners.

Vlaanderen verkiest voortaan **erkende lokale geloofsgemeenschappen waarmee ze in gesprek kan gaan** boven niet-erkende lokale geloofsgemeenschappen waarmee geen enkel officieel contact bestaat.

Dit is het eerste jaarverslag van de ISD. Daarom bundelt de ISD de werkjaren 2022 en 2023 in 1 jaarverslag. Vanaf werkjaar 2024 zal de dienst elk werkjaar een jaarverslag uitbrengen. Het jaarverslag beschrijft (uiteraard) niet onze volledige werking. Het zoomt in op de belangrijkste aspecten.

1. Onderzoek naar de adequaatheid van de erkenningscriteria voor lokale kerk- en geloofsgemeenschappen in het Vlaamse Gewest én naar de handhaving van deze criteria en andere administratieve verplichtingen door de lokale kerk- en geloofsgemeenschappen. Door Prof. Dr. Rik Torfs, Dr. Georgia Du Plesis, Dhr. Reinout Van den Driessche & Dhr. Mathias De Baets.

INLEIDEND INTERVIEW

Duurzame partnerschappen tussen lokale geloofsgemeenschappen en overheden

Jessika Soors

Sven Henry

Bart Massart

Na jaren stilstand is er terug hoop voor de geloofsgemeenschappen in Vlaanderen. De erkenningen van lokale geloofsgemeenschappen kunnen hernemen. De begeleiding gebeurt vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), waar een nieuwe dienst zijn intrede deed in 2021. Wat die de voorbije jaren gedaan heeft en in de toekomst nog wil bereiken, leggen directeur Sven Henry, senior-inspecteur Bart Massart en beleidsadviseur Jessika Soors van de Informatie- en screeningsdienst (ISD) lokale geloofsgemeenschappen ons uit.

Hoever staat het met de uitbouw van de Informatie- en screeningsdienst?

Sven: “De Screeningsdienst heet voluit de Informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (ISD). Zoals je aan de naam hoort, zijn wij een informatiedienst die de lokale geloofsgemeenschappen zo goed mogelijk ondersteunt tijdens hun erkenningsaanvraag, maar ook nadien zodat ze aan de erkenningscriteria blijven voldoen. We begeleiden en informeren ook andere stakeholders zoals de lokale overheden.”

Bart: “Informeren is één iets. We screenen ook. In de praktijk zijn het de inspecteurs die dit werk op het terrein uitvoeren. Die verzamelen op verschillende manieren informatie. Ze werken nauw samen met onder meer de Staatsveiligheid, het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) en de lokale besturen. Waar nodig, kunnen ze gebruik maken van decretale bevoegdheden om extra informatie te ver-

krijgen of vast te leggen. Bijvoorbeeld als we zwaarwichtige aanwijzingen krijgen over een problematische werking van een geloofsgemeenschap. Maar we zetten evengoed in op de dialoog met de lokale geloofsgemeenschappen. We vinden het belangrijk om hun context goed te kennen en bij vragen of problemen bekijken we in onderling overleg hoe we kunnen bijsturen.”

Hoe past de visie van de ISD bij ABB?

Jessika: “Het nieuwe erkenningsdecreet biedt een hedendaags en transparant kader voor de relatie tussen overheid en lokale geloofsgemeenschappen. De bevoegde minister van binnenlands bestuur wordt hiermee optimaal geadviseerd om beslissingen te nemen over erkenningen en sanctioneringen. Erkende geloofsgemeenschappen worden volwaardige partners van de Vlaamse overheid, met duidelijke rechten en plichten. Zo dragen we bij aan een samenleving waarin iedereen ten volle zichzelf kan zijn en dat is een belangrijke waarde voor ABB. Bovendien hebben erkende geloofsgemeenschappen het statuut van openbaar bestuur, waarvoor ABB bevoegd is. Er zijn veel raakvlakken met andere beleidsdomeinen binnen ABB: lokale organisatie en werking, financieel toezicht, gelijke kansen, inburgering en integratie, radicalisering. Met ons dialoogmodel zetten we in op de verbinding met de geloofsgemeenschappen. We betrekken ook de lokale overheden bij de werking van de geloofsgemeenschappen. Zo faciliteren we mee de nabijheid die ABB hoog in het vaandel draagt.”

Als er jarenlang geen erkenningen meer zijn geweest, wachten er nu wellicht veel dossiers op een antwoord. Hoe pak je dat aan?

Sven: “De nadruk lag de voorbije jaren op de eenmalige verkorte procedure. Geloofsgemeenschappen die al voor 2019 hun erkenning aanvraagden, kwamen daarvoor in aanmerking. Het leverde 77 ontvankelijke erkenningsaanvragen op, toch wel een aardige dossierlast! De andere geloofsgemeenschappen doorlopen de standaard erkenningsprocedure die 4 jaar duurt. Ze krijgen met tussentijdse evaluatiemomenten ruimschoots de tijd en de begeleiding om naar hun erkenning toe te werken. De ISD coördineert dat volledige proces.”

Wat maakt de ISD zo uniek?

Bart: “Minstens het feit dat we in elk dossier inzetten op samenwerking en dialoog met verschillende partners. We zijn aanwezig op het terrein. We gaan bijvoorbeeld op plaatsbezoek bij de lokale geloofsgemeenschappen, om hun werking zo goed mogelijk te leren kennen. We vragen waar nodig extra info op, bijvoorbeeld rekeninguittreksels. Daarnaast voeren we gesprekken met de lokale overheid en het representatief orgaan. Bovendien winnen we advies in van onder andere de Staatsveiligheid en het OCAD. Het levert ons een heel goede kennis op van wat zich op het terrein afspeelt. Op basis van al die elementen leveren we ten slotte een advies aan de minister, die de eindbeoordeling maakt.”

Wat zijn voor jullie de meest memorabele momenten sinds de oprichting van de dienst?

Bart: “We zijn een jonge dienst die nog volop groeit. We zetten volop in op de versterking van ons team inspecteurs. Die kunnen doorgedreven opleidingen volgen in bijvoorbeeld gespreksvoering of open bronnenonderzoek zoals openbare sociale mediaprofielen. Ze nemen regelmatig deel aan intervisiemomenten om van elkaars ervaringen te leren. We ontwikkelen ook digitale toepassingen om te communiceren met de lokale geloofsgemeenschappen en zetten een dossierbehandelingsstelsel op.”

Jessika: “De onderwerpen waar wij rond werken zijn brandend actueel en evolueren voortdurend. We houden de vinger aan de pols met wat er leeft bij lokale geloofsgemeenschappen. De ervaring die we

opbouwen in dossiers, zetten we om in duurzaam beleid. We kijken ook naar wat we kunnen leren uit het buitenland. In Nederland werkten ze bijvoorbeeld al sterk rond buitenlandse inmenging. In Duitsland en Oostenrijk bestaat er veel expertise over Diyanet (het Turkse Directoraat voor Religieuze Aangelegenheden) en Milli Görüş (een Turkse politiek-islamistische stroming). Die internationale uitwisseling versterkt onze aanpak.”

Sven: “Met ISD vormen we de link tussen de veiligheids- en inlichtingendiensten en de lokale praktijk. Tegelijk zijn we een schakel tussen de overheidsdiensten en de geloofsgemeenschappen. De komst van het postgraduaat ‘Professionaliseringstraject lokale geloofsgemeenschappen’ aan de Thomas More Hogeschool is iets waar we als dienst echt trots op zijn. Samen met onder meer de representatieve organen bouwden we een curriculum uit en geloofsgemeenschappen van alle strekkingen hebben zich aangemeld om dat te volgen.”

Hoe zie je de ISD verder evolueren?

Jessika: “We evolueren mee met de maatschappelijke evoluties waar we bevoegd voor zijn. Thematisch blijven we goed op de hoogte, we bestendigen opgedane kennis, bieden rechtszekerheid, handelen snel waar nodig en onderhouden de juiste contacten. Dit is een permanente uitdaging voor iedereen die op de dienst meedraait.”

Sven: “We willen uitgroeien tot een betrouwbare partner voor alle actoren waarmee we samenwerken en een referentie worden. Als dat in de praktijk betekent dat lokale geloofsgemeenschappen een duurzaam en constructief onderdeel van onze samenleving vormen en ze bijdragen aan de maatschappelijke cohesie in Vlaanderen, zijn we in onze opzet geslaagd.”

“We willen uitgroeien tot een betrouwbare partner voor alle actoren waarmee we samenwerken en een referentie worden.”

MISSIE

De Informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen (ISD) werd eind 2021 opgericht en gaat na of de erkenningszoekende geloofsgemeenschappen en de al erkende eredienstbesturen voldoen aan alle verplichtingen uit het [Erkenningsdecreet](#)¹ en het [Eredienstendecreet](#)².

De ISD biedt ondersteuning aan geloofsgemeenschappen en controleert de naleving van de decretale verplichtingen. Bij zwaarwichtige aanwijzingen van tekortkomingen volgt een screening.

De ISD adviseert de bevoegde minister van binnenlands bestuur zowel bij erkenningsprocedures als bij screeningsprocedures. Een getrappt sanctioneringsmechanisme maakt het voor de minister mogelijk om gericht in te grijpen en te remediëren.

VISIE

Het uitgangspunt van het Erkenningsdecreet is dat erkende geloofsgemeenschappen te verkiezen zijn boven niet-erkende geloofsgemeenschappen, vanuit de overtuiging dat een dialoog van vertrouwen de voorkeur geniet op de afwezigheid van elke vorm van contact met onze lokale geloofsgemeenschappen.

In een duurzame, democratische en diverse samenleving zijn erkende geloofsgemeenschappen formele partners van de Vlaamse overheid. Dit draagt bij aan het opzet om burgers en bestuur te verbinden en te versterken. Erkende geloofsgemeenschappen zijn lokale besturen.

Alle (decretaal verplichte) communicatie tussen het bestuur van de eredienst en de overheid verloopt sinds februari 2023 elektronisch, via de module erediensten van het digitaal loket. Zo zetten we in op een laagdrempelig contact, maximale bereikbaarheid en optimale informatie-uitwisseling. Het agentschap verliest daarbij de toegankelijkheid en veiligheid van informatie niet uit het oog.

2. Decreet van 22 oktober 2021 tot regeling van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, de verplichtingen van de besturen van de eredienst en het toezicht daarop en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

3. Decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten

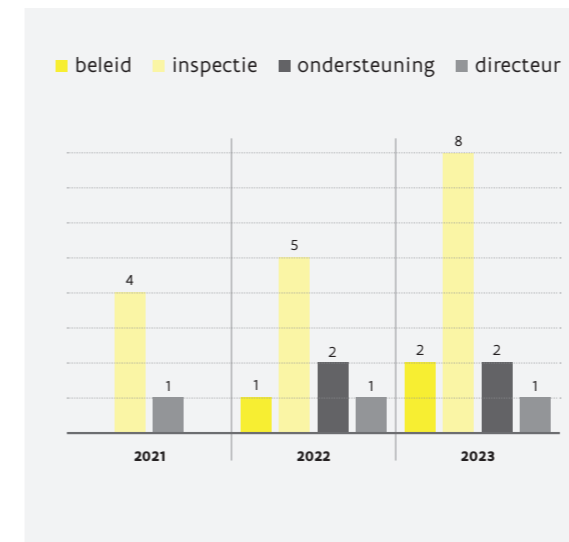
SAMENSTELLING VAN DE DIENST

Een dienst van mensen

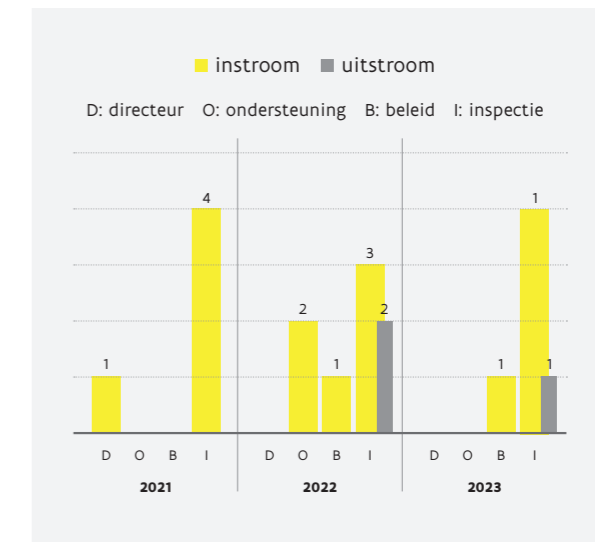
De ISD werd in 2021 opgericht en bestond toen uit een directeur, een senior-inspecteur en 3 inspecteurs. In 2022 werd de dienst versterkt met 3 inspecteurs, een beleidsadviseur, een administratief ondersteuner

en een 1 helpdeskmedewerker. De dienst nam in 2022 afscheid van 2 inspecteurs. In 2023 vervoegden 4 nieuwe inspecteurs en een beleidsondersteuner de dienst, 1 inspecteur verliet de dienst.

Aantal medewerkers ISD

Personeelsbestand 2021 - 2023

Aan het hoofd van de dienst staat een directeur.

De ISD telt verder:

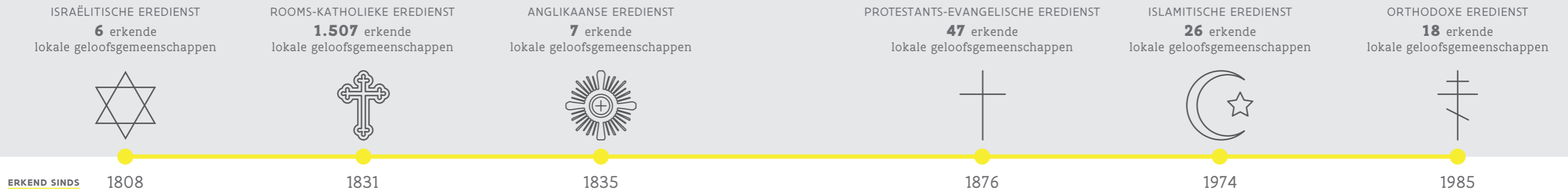
- 1 senior-inspecteur;
- 7 inspecteurs;
- 1 beleidsadviseur;
- 1 beleidsmedewerker;
- 1 administratieve ondersteuner;
- 1 helpdeskmedewerker (ondersteuning van de eredienstbesturen en de andere partners bij de digitale communicatie).

Het is een bewuste keuze om de dienst stapsgewijs te laten groeien, want de inwerkingsperiode van nieuwe personeelsleden vergt capaciteit. Het personeelsbestand evolueert mee met de noden van de dienst.

Ieder teamlid heeft een academische of professionele achtergrond die op één of andere manier aansluit bij de opdrachten van de dienst. Bij aanwervingen ligt de klemtoon op werken in een interculturele context en ervaring of expertise waar de dienst mee gebaat is.

DE DIENST IN CIJFERS

6 ERKENDE EREDIENSTEN

INFORMATIE EN ADVIES

Beleidsadvies

Behandeling van parlementaire vragen

Contacten met partners

Ontwikkeling en uitbouw van de dienst

Externe toelichtingen en representatie

Aansturing externe projecten:

- Professionaliseringstraject Lokale Geloofsgemeenschappen
- Project Lokaal Levensbeschouwelijk Beleid

CONTROLE

78 opgestarte erkenningsonderzoeken

waaronder 59 ☪ - 10 ✠ - 9 ✚

6 erkenningen

waaronder 2 ☪ - 2 ✠ - 2 ✚

13 opgestarte screeningsonderzoeken

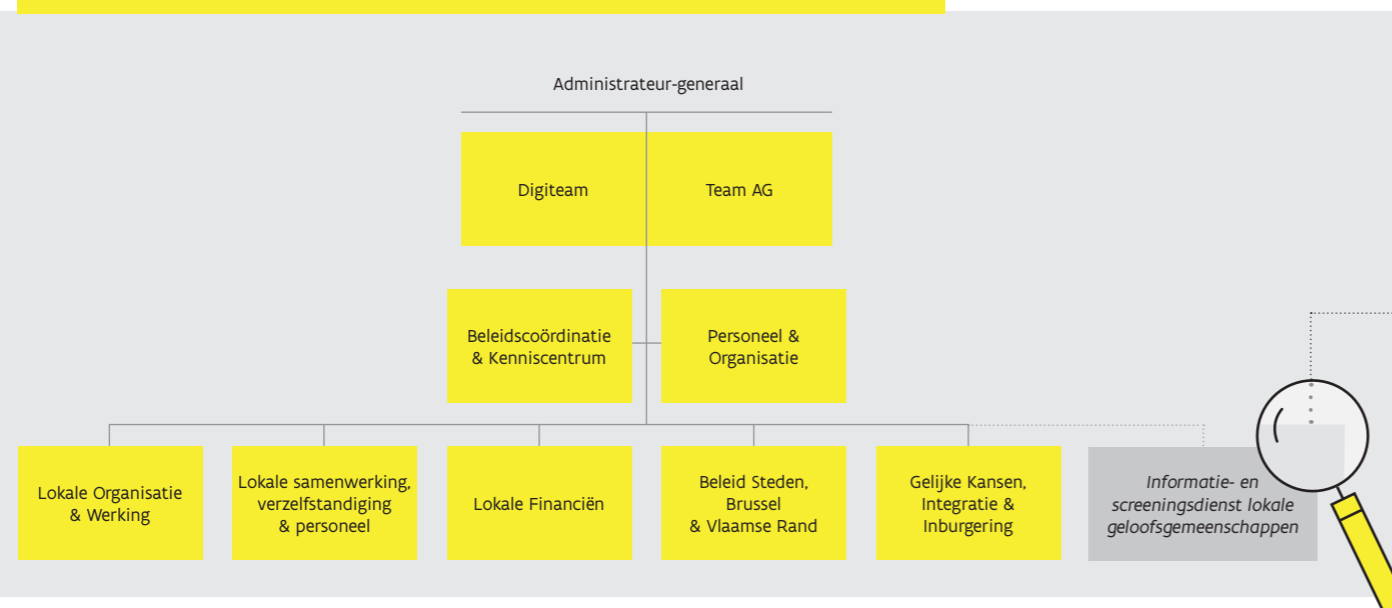
43 adviesrapporten

132 plaatsbezoeken

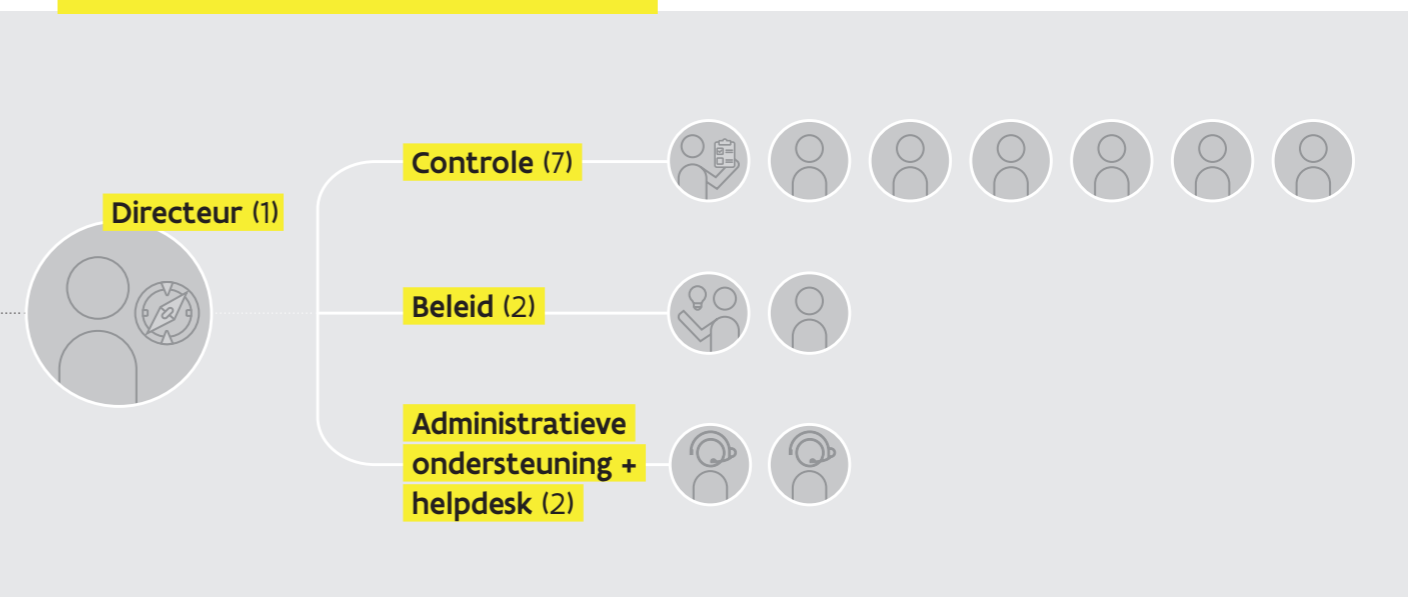
24 raadgevingen

10 waarschuwingen

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

ORGANOGRAM ISD

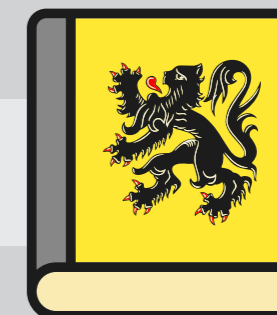

REGELGEVING

Juridisch kader rond erendiensten

Onderstaande voorstelling is een selectie van de voornaamste rechtsbronnen en is bijgevolg niet-exhaustief.

Daar waar nodig leggen we de klemtoon op enkele specifieke artikels.

» Europese regelgeving

 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens 04/11/1950

- Artikel 9 > vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.
- Artikel 14 > verbod van discriminatie.

» Federale regelgeving

 Belgische Grondwet 07/02/1831

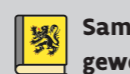
- Artikel 10 & 11 > gelijkheid en non-discriminatie.
- Artikel 19 & 20 > vrijheid van erendiensten, vrije openbare uitoefening ervan, vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, verbod om te dwingen tot deelname aan handelingen en plechtigheden erediensdienst.
- Artikel 21 eerste lid > onafhankelijkheid tussen erediensdienst en staat.
- Artikel 181 §1 en §2 > verplichting voor de staat om de wedden en pensioenen van bedienaars en afgevaardigden van de vrijzinnigheid te betalen.

» Samenwerkingsakkoorden

Samenwerkingsakkoord federale overheid en gewesten 02/07/2008

Samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 27 mei 2004 tussen de Federale Overheid, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de erkenning van de erendiensten, de wedden en pensioenen van de bedienaars der erendiensten, de kerkfabrieken en de instellingen belast met het beheer van de temporalieën van de erkende erendiensten.

Samenwerkingsakkoord gewesten 17/07/2017

Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de erkende plaatselijke geloofsgemeenschappen van de erkende erendiensten, waarvan de gebiedsomschrijving het grondgebied van meer dan één gewest bestrijkt.

» Vlaamse decreten

 Eredienstendecreet 07/05/2004

Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erendiensten.

 Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen 22/10/2021

Decreet tot regeling van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, de verplichtingen van de besturen van de erediensdienst en het toezicht daarop en tot wijziging van het Eredienstendecreet van 07/05/2004.

 Decreet betreffende het Vlaamse integratie-en inburgeringsbeleid 07/06/2013

- Artikel 27§1, 2° > inburgeringsplicht bedienaar erediensdienst.

» Besluiten van de Vlaamse Regering

 Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de aanduiding bevoegde instantie 10/12/2021

Besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de bevoegde instantie, *(vermeld in artikel 18 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22/10/2021)*.

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de zwaarwichtige aanwijzingen van tekortkomingen 28/01/2022

Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de procedure voor de beoordeling door de informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van de ontvankelijkheid van de zwaarwichtige aanwijzingen van een tekortkoming door een bestuur van de erediensdienst (ter uitvoering van artikel 19, zesde lid van de Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22/10/2021) en tot bepaling van de procedure voor de kennisgeving aan het representatief orgaan *(vermeld in artikel 19, derde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22/10/2021)*.

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de wijze van communicatie 01/04/2022

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen 22/10/2021 en het decreet van 07/05/2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erendiensten, wat betreft de wijze van communicatie, de opmaak van algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 13/05/2016 tot vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de besturen van de erediensdienst.

PARTNERS

De ISD als spin in het web

Als je meer te weten wilt komen over onze partners, scan dan deze QR-code en klik via de webversie door op de logo's van de respectieve partners.

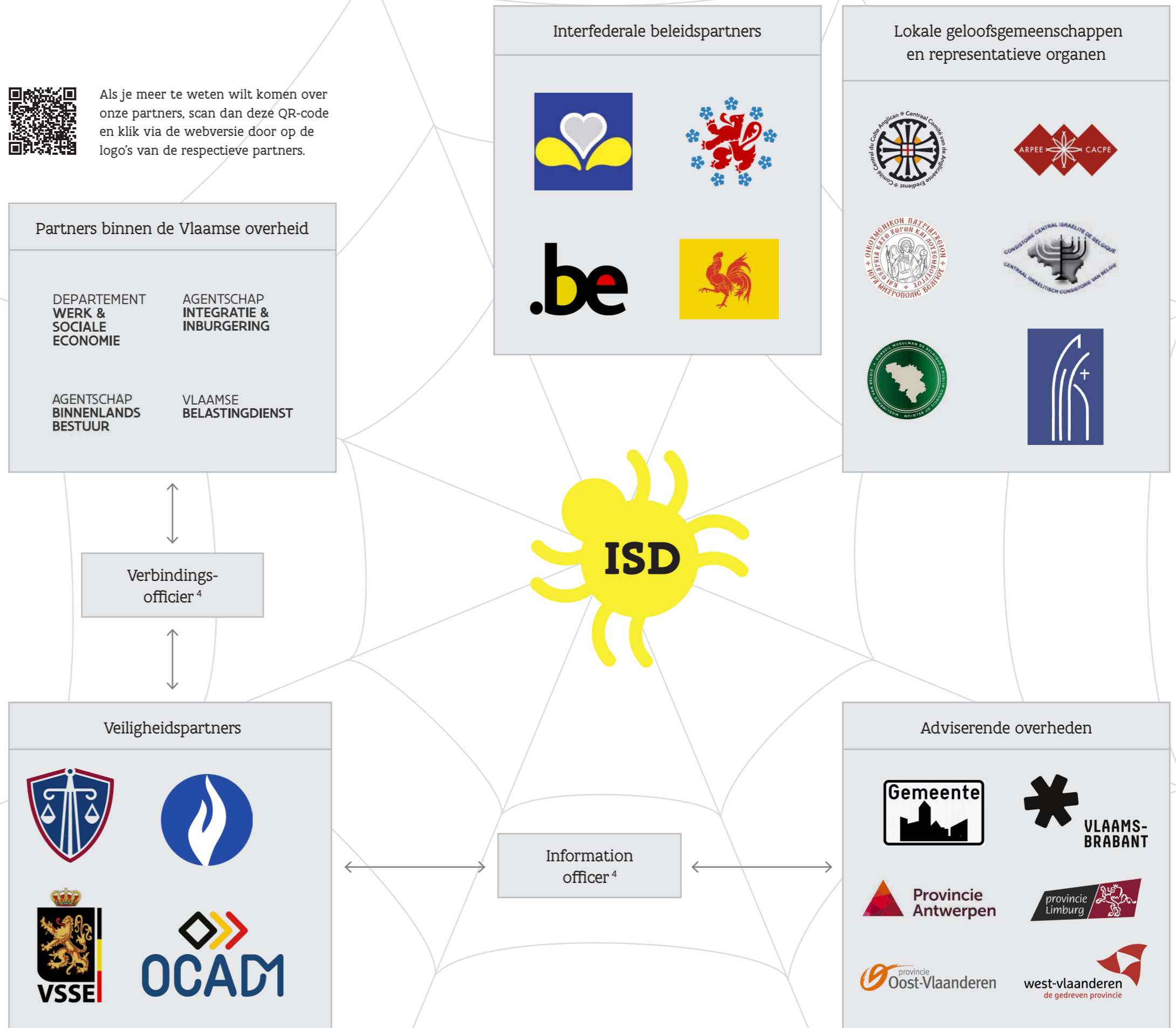
De Informatie- en screeningsdienst (ISD) fungeert als een spin in een web tussen (toezichhoudende) overheden en lokale geloofsgemeenschappen. Het is de schakel tussen de veiligheids- en inlichtingendiensten en de lokale praktijk.

ISD zet proactief in op informatievergaring en wint advies en informatie in bij partnerdiensten. Daar waar nodig gaat de dienst een ad hoc-samenwerking aan. Door de informatie met partners te evalueren en te contextualiseren, kunnen we actueel en accuraat informatie verifiëren of falsifiëren, om finaal tot een kwalitatief adviesrapport te komen.

ISD beschikt over de bevoegdheid om informatie-uitwisselingsakkoorden te sluiten met andere overheidsinstanties om informatie die nodig is voor de decretale toezichtopdrachten, te verzamelen, uit te wisselen en te verwerken.

ISD

is de schakel tussen
toezichthoudende overheden en
lokale geloofsgemeenschappen

INFORMATIE- EN ADVIESFUNCTIE

De ISD zet in op dialoog met de lokale geloofsgemeenschappen, representatieve organen en overheidsinstanties. Dat zorgt voor:

- duidelijke verwachtingen voor elke betrokken actor;
- een betere informatiedoorstroming en -uitwisseling tussen de verschillende actoren;
- kwalitatief advies aan de bevoegde minister.

De dienst bouwt een sterke informatiepositie uit en probeert in elk dossier de juiste context in kaart te brengen.

De ISD heeft de opdracht om geloofsgemeenschappen informatie en advies te verstrekken. Dat gebeurt zoveel mogelijk proactief. Zo begeleiden we erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen tijdens de erkenningsaanvraag. We verzamelen informatie over de lokale geloofsgemeenschap en de lokale geloofsgemeenschap ontvangt op haar beurt alle nodige en relevante informatie om de erkenning aan te vragen. De ISD volgt het proces nauwgezet op en adviseert en ondersteunt waar nodig. We zien ook toe op de naleving van de decretale verplichtingen door de erkende lokale geloofsgemeenschappen en geven hen informatie en advies om daaraan te voldoen.

De ISD adviseert de minister over de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen en na een screening bij zwaarwichtige aanwijzingen van tekortkomingen. We hebben de expliciete opdracht om de informatiepositie van de bevoegde minister voor Binnenlands Bestuur te versterken.

Doorheen de verschillende stappen van de erkennings- of screeningprocedure gaat de ISD in overleg met alle betrokkenen. Dit dialoogmodel zorgt voor een hoge betrokkenheid van de verschillende actoren en een 360°-beeldvorming voor de ISD.

De dienst zorgt ervoor dat alle relevante partners weten waarvoor ze bij de ISD terecht kunnen, door de werking en het samenwerkingsaanbod voldoende kenbaar te maken. Waar nodig bouwt de ISD bij de relevante partners kennis op over de lokale geloofsgemeenschappen of specifieke deelaspecten daarvan. De ISD zorgt ervoor dat partners de dienst en zijn specifieke expertise goed kennen. Zo verzekert de dienst zich ervan dat aanwijzingen over individuele dossiers bij de ISD terechtkomen.

De dienst zet in op een sterke informatiepositie en gaat daarbij ook uit van een wederkerigheid. Niet alleen verzamelt de ISD een grote hoeveelheid informatie, ze investeren ook proactief in informatie-uitwisseling met relevante partners.

De ISD inspireert de beleidsvorming van de Vlaamse Regering door een visie te ontwikkelen op lange termijn en door innovatieve beleidsvoorstellen te formuleren. De ISD ontwikkelt een visie en netwerkt over de opvolging en erkenning van lokale geloofsgemeenschappen vanuit een (inter)nationaal perspectief.

- ✓ duidelijke verwachtingen voor elke betrokken actor;
- ✓ een betere informatiedoorstroming en -uitwisseling tussen de verschillende actoren;
- ✓ kwalitatief advies aan de bevoegde minister.

VERKORTE ERKENNINGSPROCEDURE

VERLOOP

EERDERE ERKENNINGSAANVRAAG
De lokale geloofsgemeenschap had vóór 1 juli 2019 al een eerdere erkenningsaanvraag ingediend bij het representatief orgaan, om in aanmerking te komen voor de verkorte procedure.

BEOORDELING ONTVANKELIJKHEID
De Vlaamse Regering beoordeelt de ontvankelijkheid van het aanvraagdossier.

ADVIESPROCEDURE
Er wordt een advies bezorgd door het representatief orgaan, de financierende overheid en in voorkomend geval de adviserende gemeente.
Het Vlaams gewest wint een veiligheidsadvies in bij de Dienst Erediensten en Vrijzinnigheid van de FOD Justitie. De Minister van Justitie verleent het veiligheidsadvies.

BESLISSING OMTRENT DE ERKENNING
De bevoegde minister neemt een beslissing om te erkennen of niet te erkennen.

BEZORGING GEACTUALISEERDE ERKENNINGSAANVRAAG
Het representatief orgaan bezorgt de geactualiseerde erkenningsaanvraag aan de Vlaamse Regering.

KENNISGEVING AAN DE BETROKKEN ACTOREN
De Vlaamse Regering stelt de betrokken actoren in kennis.

BEOORDELING ERKENNINGSCRITERIA
De ISD bezorgt een advies aan de bevoegde minister over het al dan niet voldoen aan alle erkenningscriteria.

OPRICHTING BESTUUR EREDIENST
Het representatief orgaan stelt het eredienstbestuur aan.

Alleen lokale geloofsgemeenschappen die een eerdere erkenningsaanvraag bij het representatief orgaan indienden vóór 1 juli 2019, vielen onder het toepassingsgebied van de verkorte procedure.

Een geactualiseerde erkenningsaanvraag kon het representatief orgaan bezorgen aan de Vlaamse Regering. Een volledig ingevuld aanvraagformulier was een ontvankelijkheidsvoorwaarde. Aanvragen die niet van het representatief orgaan uitgingen werden teruggestuurd naar de afzender.

ABB beoordeelde de ontvankelijkheid van de aanvraag.

ABB bracht deze actoren op de hoogte van de ontvangst van de aanvraag, als die ontvankelijk was:

- het tijdelijk voltallig bestuursorgaan;
- het representatief orgaan;
- de financierende overheid;
- de federale overheid;
- de adviserende gemeente (voor islamitische of orthodoxe erediensten).

Na de kennisgeving van de ontvankelijkheid bezorgden het representatief orgaan, de financierende overheid en de adviserende gemeente een advies over de erkenning aan de minister.

De federale overheid gaf een veiligheids- en begrotingsadvies. De Informatie- en screeningsdienst (ISD) adviseert de minister over de erkenning van de lokale geloofsgemeenschap. Bij tussentijdse tekortkomingen aan erkenningscriteria of verontrustende evoluties binnen de lokale geloofsgemeenschap brengen de adviserende actoren de ISD daarvan onmiddellijk op de hoogte. De minister beoordeelt op basis van de erkenningsaanvraag en de adviezen van de betrokken actoren of de lokale geloofsgemeenschap voldoet aan de decretale erkenningscriteria.

De minister beslist over de erkenning nadat de adviestermijn voor de adviserende actoren verstreken is. ABB brengt het tijdelijk voltallig bestuursorgaan, het representatief orgaan, de federale overheid, de financierende overheid en de adviserende gemeente op de hoogte van de beslissing.

Na de erkenning van een lokale geloofsgemeenschap, wordt een bestuur van de eredienst opgericht. Dat is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Daarna wordt een bestuursorgaan geïnstalleerd en stelt het representatief orgaan het voltallige bestuursorgaan aan. Het bestuursorgaan organiseert vervolgens een vergadering met deze agendapunten:

- verkiezing van de voorzitter, secretaris en penningmeester;
- bepaling van de zetel van het bestuur van de eredienst;

· aanwijzing door het lot van de leden die bij de eerste gedeeltelijke vernieuwing uittreden.

Het bestuursorgaan schrijft nadien het bestuur van de eredienst in bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Tot en met 31 december 2023:

- Ⓞ Behandelde de ISD **77** ontvankelijke aanvragen in de *verkorte procedure* (59 Ⓞ – 9 † – 9 †);
- 📄 Leverde de ISD **30** adviesrapporten op;
- 👤 Erkende de minister **6** nieuwe *lokale geloofsgemeenschappen* (2 Ⓞ – 2 † – 2 †).

STANDAARD ERKENNINGSPROCEDURE

VERLOOP

ERKENNINGSAANVRAAG

De Lokale geloofsgemeenschap dient de erkenningsaanvraag in bij het representatieve orgaan.

AANVANG PROCEDURE

- Tijd voor geloofsgemeenschap om zich te conformeren aan de erkenningscriteria.
- Geloofsgemeenschap bereidt zich voor op de decretale verplichtingen van eredienstbestuur.

De ISD volgt dit proces nauwgezet op en adviseert en ondersteunt waar nodig.

TUSSENTIJDSE ADVIESRONDE

Er wordt advies gevraagd aan de betrokken partners.
Dit wordt besproken met de geloofsgemeenschap in kwestie.

BESLISSING OMTRENT DE ERKENNING

De bevoegde minister neemt na de ontvangst van het finaal advies een beslissing om te erkennen of niet te erkennen.

start wachtperiode van 4 jaar

BEZORGING ERKENNINGSAANVRAAG

Het representatief orgaan bezorgt de erkenningsaanvraag aan de Vlaamse Regering.

FINAAL ADVIES

De ISD geeft na de wachtperiode van 4 jaar finaal advies aan de bevoegde minister.

OPRICHTING BESTUUR EREDIENST

Het representatief orgaan stelt binnen de 30 dagen na de kennisgeving over de erkenning het eredienstbestuur aan.

De lokale geloofsgemeenschap die erkend wil worden, moet een erkenningsaanvraag indienen bij het representatief orgaan.

Het representatief orgaan meldt de ontvangst van een erkenningsaanvraag binnen de 8 dagen en bezorgt de erkenningsaanvraag aan de Vlaamse Regering.

ABB brengt deze actoren binnen de 30 dagen op de hoogte van de ontvangst van de erkenningsaanvraag:

- het voorlopig bestuursorgaan;
- het representatief orgaan;
- de financierende overheid;
- de federale overheid;
- de adviserende gemeente (voor islamitische of orthodoxe erediensten).

De bevoegde minister kan een lokale geloofsgemeenschap pas erkennen na een wachtperiode van 4 jaar. De wachtperiode start vanaf het moment dat het representatief orgaan de erkenningsaanvraag bezorgd heeft aan ABB. Dat vierjarig traject geeft de lokale geloofsgemeenschappen tijd om zich te conformeren aan de erkenningscriteria en zich grondig voor te bereiden op de verplichtingen die vanaf de erkenning rusten op een bestuur van de eredienst. Het biedt de overheid ook de gelegenheid om de werking van de lokale geloofsgemeenschap gedurende een aantal jaren nauw op te volgen en te ondersteunen, vooraleer over te gaan tot de erkenning. Zo beschikt de minister over alle nodige informatie om te beslissen over de toekenning van de erkenning aan een lokale

geloofsgemeenschap. Tijdens het erkenningstraject controleert ISD de naleving van de verplichtingen en ondersteunt hij de lokale geloofsgemeenschap om aan de verplichtingen te voldoen.

Het representatief orgaan, de financierende overheid en de adviserende gemeente bezorgen op 2 momenten formeel advies aan de minister:

- Tussentijds advies over de mate waarin de lokale geloofsgemeenschap voldoet aan de erkenningscriteria en de volledigheid van de erkenningsaanvraag.
- Eindadvies over de vraag of de lokale geloofsgemeenschap voldoet aan de erkenningscriteria en de volledigheid van de erkenningsaanvraag.

De federale overheid geeft een veiligheids- en begrotingsadvies. De ISD adviseert de minister gedurende de wachtperiode van 4 jaar over de erkenning van de lokale geloofsgemeenschap.

Bij tekortkomingen aan de erkenningscriteria of verontrustende evoluties binnen de lokale geloofsgemeenschap brengen de adviserende actoren de ISD daarvan onmiddellijk op de hoogte.

De ISD kan raad geven aan een lokale geloofsgemeenschap om een dreigende tekortkoming te voorkomen. Een raadgeving bevat een advies over hoe de lokale geloofsgemeenschap de tekortkoming kan voorkomen en een algemene verwittiging over de gevolgen ervan.

Het representatief orgaan krijgt onmiddellijk kennis van een raadgeving. Dat geeft het representatief orgaan de mogelijkheid om tijdig de lokale geloofsgemeenschap te ondersteunen en te begeleiden tijdens de remediëring van de tekortkomingen.

De minister beslist na het einde van de wachtperiode over de erkenning. ABB brengt het voorlopig bestuursorgaan, het representatief orgaan, de federale overheid, de financierende overheid en de adviserende gemeente op de hoogte van de beslissing. De minister kan deze beslissingen nemen:

- erkennen;
- niet erkennen;
- verlengen van de wachtperiode met maximaal 12 maanden: de financierende overheid, het representatief orgaan of de adviserende gemeente geven in dat geval opnieuw een advies binnen de termijn die de minister bepaalt.

Als de lokale geloofsgemeenschap erkend is, wordt een bestuur van de eredienst opgericht. Dat is een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Na de kennisgeving van de erkenningsbeslissing stelt het representatief orgaan het voltallige bestuursorgaan aan.

Het bestuursorgaan organiseert vervolgens een vergadering met de agendapunten:

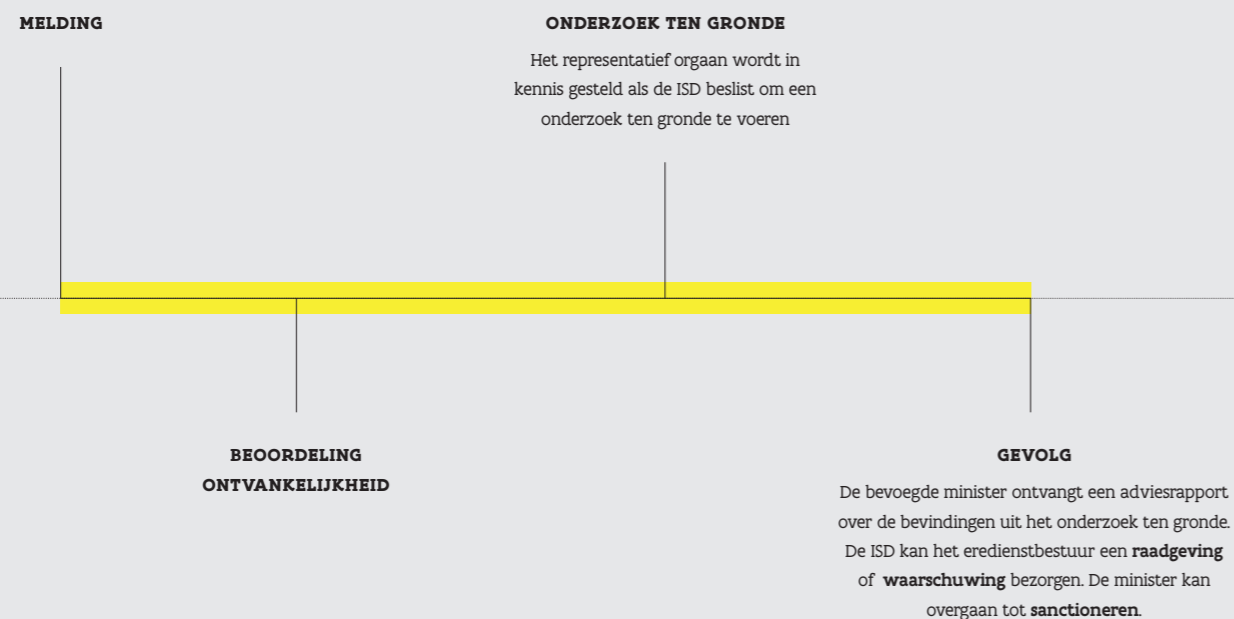
- verkiezing van de voorzitter, secretaris en penningmeester;
- bepaling van de zetel van het bestuur van de eredienst;
- aanwijzing door het lot van de leden die bij de eerste gedeeltelijke vernieuwing uittreden.

Het bestuursorgaan schrijft nadien het bestuur van de eredienst in bij de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Tot en met 31 december 2023:

- Ⓧ Heeft de ISD **1** aanvraag (†) in de standaardprocedure.

SCREENINGSPROCEDURE

Het is één van de taken van de ISD om na te gaan of de erkende erediensbesturen blijven voldoen aan hun decretale verplichtingen. Een onderzoek ten gronde start pas op als er zwaarwichtige aanwijzingen⁵ zijn dat een erediensbestuur de verplichtingen niet nakomt. De ISD ontwikkelde daarvoor een getrapte en genuanceerde aanpak waarbij legitimiteit en proportionaliteit vooropstaan.

» Beoordeling ontvankelijkheid

De indiener van de melding ontvangt een ontvangstmelding.

De ISD beoordeelt of een aanwijzing van een tekortkoming door een erediensbestuur op zijn decretale verplichtingen voldoende zwaarwichtig en ontvankelijk is.

Deze beoordeling gebeurt door 2 personeelsleden van

de ISD (4-ogen-principe) en verloopt onpartijdig, onafhankelijk en zorgvuldig. De beslissing over de ontvankelijkheid wordt bij consensus genomen en gemotiveerd. Bij de ontvankelijkheidsbeoordeling neemt de ISD 4 elementen in overweging.

- Is de ISD bevoegd?
- Is de informatie betrouwbaar? (herkomst en inhoudelijke kwaliteit)
- Is een onderzoek ten gronde noodzakelijk?
- Is er sprake van hoogdringendheid?

» Onderzoek ten gronde

Het representatief orgaan wordt in kennis gesteld als de ISD beslist om een onderzoek ten gronde te voeren.

Een andere inspecteur dan diegenen die het ontvankelijkheidsonderzoek uitvoerden, voert het onderzoek ten gronde (functiescheiding). Enkel na een

ontvankelijk beoordeelde, zwaarwichtige aanwijzing van een tekortkoming door een erediensbestuur op zijn decretale verplichtingen, kan een onderzoek ten gronde opgestart worden.

De ISD wendt tijdens dat onderzoek de decretale bevoegdheden aan die passend en noodzakelijk zijn. De bevoegde minister ontvangt een adviesrapport over de bevindingen uit het onderzoek ten gronde.

» Gevolgen

Raadgeving

De ISD kan raadgeven aan een erediensbestuur om een dreigende tekortkoming te voorkomen. Een raadgeving bevat een advies en een algemene verwittiging over de gevolgen ervan.

Waarschuwing

De ISD kan een erediensbestuur waarschuwen. Dat is een gunst waarbij de ISD het erediensbestuur of de leden van het bestuursorgaan opdraagt om zich binnen een bepaalde termijn in regel te stellen, de schadelijke gevolgen van de tekortkomingen te herstellen en het bewijs daarvan te leveren.

Sanctionering

De minister kan sanctioneren, al dan niet na een aanmaning om de tekortkomingen weg te werken of na een waarschuwing door de ISD. Het erediensbestuur of de bestuursleden krijgen de mogelijkheid om binnen een bepaalde termijn tekortkomingen weg te

werken en dat te bewijzen aan de minister. Bij geen of onvoldoende bewijs hiervan, kan de minister een sanctie opleggen. De minister beschikt over een getrapte en gedifferentieerde sanctioneringsmechanisme.

Afhankelijk van de ernst van de tekortkoming kan de minister beslissen tot:

- opschorting of beperking van de financiële gevolgen van de erkenning voor een bepaalde termijn;
- opschorting van de erkenning voor een bepaalde termijn;
- opheffing van de erkenning.

Het representatief orgaan, het betrokken erediensbestuur, de financierende overheid en de adviserende gemeente adviseren daarover.

“Het is één van de taken van de ISD om na te gaan of de erkende erediensbesturen blijven voldoen aan hun decretale verplichtingen. Een onderzoek ten gronde start pas op als er zwaarwichtige aanwijzingen zijn dat een erediensbestuur de verplichtingen niet nakomt.”

Tot en met 31 december 2023:

Behandelde de ISD 13 screeningsdossiers (onderzoeken ten gronde).

5. Artikel 19, tweede lid, 2° uit het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en artikel 2-4 uit het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de zwaarwichtige aanwijzing van tekortkomingen door een erediensbestuur van 28 januari 2022

WERKMETHODEN

» Operationeel en strategisch overleg

De Informatie- en screeningsdienst (ISD) organiseert minimaal om de 2 weken een overleg waarbij er zowel operationele als strategische aspecten aan bod komen. Een operationeel overleg richt zich in eerste instantie op de inspecteurs van de dienst en dient als intervisie. De inspecteurs gaan inhoudelijk in op specifieke dossiers en de dossieropvolging komt aan bod. Tijdens een strategisch overleg worden veelal beleidskeuzes of beleidsontwikkelingen van de dienst of het beleidsveld toegelicht.

» Vormingsbeleid

Het vormingsbeleid van de ISD past binnen dat van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) en volgt het algemene aanbod van ABB om nieuwe personeelsleden op te leiden. Waar mogelijk, sluiten personeelsleden van de ISD ook aan op ander bestaand, relevant, extern vormingsaanbod. Tot slot ontwikkelt de ISD een eigen aanbod voor zijn personeel, specifiek gericht op de noden die niet aan bod komen in het bestaande vormingsaanbod. Daarvoor werkt de dienst samen met relevante experts van binnen en buiten de eigen organisatie. Bijscholing krijgt permanent aandacht.

» Overleg partnerdiensten

De dienst zet in op structureel en terugkerend overleg met de partnerdiensten zowel op casusniveau als meer algemeen (een nieuw fenomeen, geopolitieke ontwikkelingen of veranderende regelgeving). Het laat ons toe de zelf ingewonnen informatie of de informatie die we krijgen van derden te verifiëren en eventueel te falsifiëren. Dankzij dit dialoogmodel komen we tot goed onderbouwde, genuanceerde en gecontextualiseerde adviesrapporten.

» Dossieropvolging

De dienst werkt volgens een opvolgingssysteem dat de procedure en de te volgen tussenstappen monitort. Zo kunnen we de status en de deadlines per dossier nauwgezet opvolgen.

» Beoordelingskaders

Op basis van expertise en ervaringen ontwikkelt de

dienst eigen vertrouwelijke beoordelingskaders. Die gelden als leidraad voor de inspecteurs als ze een erkennings- of screeningsdossier behandelen. De dienst onderwerpt de beoordelingskaders aan permanente evaluatie. Ze evolueren voortdurend mee met de ontwikkelingen op het terrein. De kaders ondersteunen de gelijkwaardige behandeling van elk dossier, ook al houdt elk dossier een zekere mate van maatwerk in.

» Bevoegdheden

Het Erkenningsdecreet van 22 oktober 2021 kent personeelsleden van de dienst specifieke bevoegdheden toe. Het procesverloop komt aan bod onder hoofdstukken 9, 10 en 11. Daar spitst het jaarverslag zich toe op de toepassing van de decretaal bepaalde bevoegdheden tijdens de erkenningsprocedure en de onderzoeken ten gronde.

In de werkjaren 2022 en 2023 behandelde de ISD 77 erkenningsdossiers en 13 screeningsdossiers.

ISD-personeelsleden houden rekening met het proportionaliteitsprincipe. Ze kunnen zich enkel beroepen op hun bevoegdheden als dat passend en noodzakelijk is voor het toezicht. Enkele voorbeelden. De inspecteurs mogen **geen audiovisuele middelen** gebruiken om personen of lokale geloofsgemeenschappen te observeren of af te luisteren. Dat valt onder de wetgeving van de Bijzondere Opsporingsmethoden en is een unieke bevoegdheid voor politie- en inlichtingendiensten.

Tijdens de **plaatsbezoeken** geldt de ruime draagwijdte van de 'onschendbaarheid van de woning'. De inspecteurs kunnen dus niet onbeperkt plaatsbezoeken doen zonder voorafgaande waarschuwing. Die bevoegdheid beperkt zich in eerste instantie tot de gebouwen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst en de ruimtes en de infrastructuur die het eredienstbestuur of de lokale geloofsgemeenschap gebruiken. Het plaatsbezoek mag ook enkel plaatsvinden om de administratieve voorwaarden van het Erkenningsdecreet na te gaan. Met geweld of dwang mogen ISD-personeelsleden zich evenmin toegang verschaffen tot die gebouwen. Als de toegang geweigerd wordt tijdens een geoorloofd bezoek, neemt de ISD dat op in het advies aan de bevoegde minister. Ten slotte is het bij decreet verboden voor de personeelsleden van de dienst om de **eredienst te onderbreken** of te **verstoren**.

Toepassing van de decretale bevoegdheden in 2022-2023

	ED	SD	TOTAAL
Plaatsbezoeken	99	32	131
Plaatsbezoeken zonder voorafgaande toestemming	1	0	1
Opnemen identiteit	132	41	173
Controle identiteit	1	0	1
Vorderen van transparantie over verbonden juridische structuren en de gebruikte infrastructuur van erkende LG en erkenningszoekende LG	92	29	121
Inlichtingen vorderen van personen	92	34	126
Voorlegging/inzage/kopie informatie	94	32	126
Onmiddellijke voorlegging zonder voorafgaande waarschuwing	0	2	2
Informatiedrager en documenten bijhouden/meenemen	1	3	4
Vragen tot verlenen van medewerking binnen bepaalde termijn	92	31	123
Audiovisuele middelen	0	0	0
Bijstand door deskundigen of andere personen die daarvoor worden aangewezen	38	16	54
Verslag van vaststelling	115	43	158
Raadgeving	24	0	24
Waarschuwing	0	10	10

ED: erkenningsdossiers SD: screeningsdossiers

Informatieveiligheid is een speerpunt

Alle betrokkenen kunnen erop vertrouwen dat de ISD de haar toevertrouwde gegevens ontvangt, verwerkt en opslaat via de ISD-systemen en -apparaten. Het ISD-personeel moet daardoor de hoogste normen handhaven om de informatie waarover zij beschikken te beheren en te beschermen.

De dienst beschikt over een privacy- en informatieveiligheidsbeleid om te waarborgen dat de ISD-medewerkers volgens de regels en principes van de AVG⁶ omgaan met privacy, beveiliging en gegevensbescherming.

In artikel 47 van het Erkenningsdecreet komt de gegevensverwerkingscontext uitgebreid aan bod, met een

specifieke toelichting over de rol van de ISD als verwerkingsverantwoordelijke (artikel 47, §9).

Iedere werknemer van de ISD heeft een geldige veiligheidsmachtiging niveau 'Geheim', zoals bepaald in de wet inzake veiligheidsmachtigingen van 11 december 1998. Dat vergt bijzondere aandacht tijdens de omgang met geclassificeerde informatie. De regelgeving daarover wordt strikt nageleefd.

Wie vragen en opmerkingen heeft over deze aanpak of denkt dat de rechten op de bescherming van de persoonsgegevens geschonden zijn, vindt alle relevante informatie terug in de **privacyverklaring**.

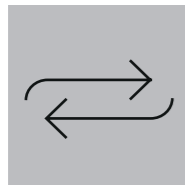
6. Algemene Verordening Gegevensbescherming

GEREALISEERDE PROJECTEN

Professionaliseringstraject Lokale Geloofsgemeenschappen

De Thomas More hogeschool biedt dit professionaliseringstraject aan in de vorm van een postgraduaat. De hogeschool ondersteunt geloofsgemeenschappen om de verplichtingen uit het Erkenningsdecreet na te leven en om hun maatschappelijke rol in te vullen.

Het opleidingsaanbod is erg praktisch opgevat en geldt voor alle eredienstbesturen.

De ontwikkeling van het digitaal loket

De Vlaamse overheid koos pertinent voor een volledige digitalisering van de communicatie tussen de Vlaamse overheid, de gemeenten en de provincies, de eredienstbesturen en hun representatieve organen. Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) stelt daarvoor een elektronische toepassing ter beschikking en voerde een ondersteunend beleid om die digitalisering mogelijk te maken. Dat was nodig omdat het systeem volledig nieuw is en dus een leertraject vergt. Het ondersteunend beleid dat het agentschap voerde gebeurde via verschillende communicatiecampagnes, zoals:

- e-mailcampagnes aan de voorzitter en secretaris van de eredienstbesturen;

- briefwisseling via de post aan het eredienstbestuur;
- communicatie via de website van ABB;
- verschillende online sessies;
- verschillende fysieke bijeenkomsten (oefensessies) in de gebouwen van de Vlaamse overheid.

Ook de representatieve organen werden van nabij betrokken. Zij kregen ook verschillende online sessies en spoorde via hun eigen kanalen de eredienstbesturen aan om mee te stappen in het digitale verhaal. De adoptiegraad van de digitale toepassing bedraagt momenteel quasi 100%.

GDPR-beleid⁷

Partners vertrouwen de ISD als die zijn decretale opdrachten uitvoert. Dat omvat onder andere de verwerking, opslag en doorgave van gevoelige persoonsgegevens. De ISD-personeelsleden hanteren de hoogste normen om de informatie waarover zij beschikken te beheren en te beschermen.

Het privacy- en gegevensbeschermingsbeleid waarborgt dat de ISD-medewerkers volgens de regels en principes van de GDPR omgaan met privacy, beveiliging en gegevensbescherming.

Iedere werknemer van de ISD heeft een veiligheidsmachtiging niveau 'Geheim'.⁸ Dat vergt bijzondere aandacht als ze omgaan met geclassificeerde informatie. Ze leven de regelgeving daaromtrent strikt na. De ISD kan bepaalde eigen documenten (bijvoorbeeld adviesrapporten of inspectieverslagen) classificeren om de uitwendige en inwendige veiligheid van de staat te beschermen. Bovendien kan de ISD die documenten ook uitsluitend bestemmen voor 'beperkte versprei-

ding', waardoor de verspreiding ervan beperkt blijft tot de personen die bevoegd zijn om er kennis van te nemen. Ook niet-geclassificeerde informatie kan de ISD onttrekken aan de openbaarheid, zoals:

- interne communicatie;
- een bestuursdocument dat uitsluitend voor de vordering van een administratieve sanctie opgesteld werd;
- een bestuursdocument dat noodzakelijk is voor de administratieve handhaving;
- een bestuursdocument dat persoonsgegevens van natuurlijke personen of gedragingen van identificeerbare personen bevat.

De ISD is een verwerkingsverantwoordelijke omdat de dienst zelf beslist voor welk doel en met welke middelen persoonsgegevens verwerkt worden. Het is de plicht van de ISD om professioneel en optimaal om te gaan met de rol als verwerkingsverantwoordelijke omwille van de gevoelige politieke context waaruit de taken bestaan en de aard van de activiteiten.

⁷ General Data Protection Regulation

⁸ Wet betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen van 11 december 1998

Project 'Lokaal Levensbeschouwelijk Beleid'

Het project van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) ondersteunt lokale besturen bij hun lokaal levensbeschouwelijk beleid. Lokale besturen vervullen een adviserende en/of financierende rol in het Erkenningsdecreet en in het Eredienstendecreet. Het zijn ook de lokale besturen die de eerste signalen opvangen als er problemen zijn bij geloofsgemeenschappen. Zij kunnen die melden bij de Informatie- en screeningsdienst (ISD). Kennisdeling en netwerkvorming staan centraal bij dit project.

GETUIGENISSEN VAN LOKALE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN

Evangelische kerk Bilzen
(Bilzen)

“De contacten met de lokale overheid alsook met externen waren al goed, maar de erkenning versterkt de vertrouwensrelatie.”

Islamitische geloofsgemeenschap Tauhid (Pelt)

“De geloofsgemeenschap heeft haar waardering voor de erkenning geuit en heeft het volste vertrouwen in de samenwerking met de diverse overheidsinstanties.”

Islamitische geloofsgemeenschap El Mouslimine
(Antwerpen)

“De erkenning heeft het gevoel van samenhang bij ons versterkt en maakt ons trots om deel uit te maken van de Vlaamse en Belgische samenleving.”

Evangelische kerk Pottenbakker (Kortrijk)

“De grootste motivatie voor ons is om versterking te krijgen in onze kerk om de kerk en mensen nog beter te ondersteunen aangezien we tot op heden enkel met vrijwilligers functioneren.”

Orthodoxe kerk Heilige Georgios (Turnhout)

“Als erkende gemeenschap brengt de erkenning, naast het spirituele, een meerwaarde in de relatie staat-kerk als entiteit.”

Orthodoxe kerk HH Georgios en Alena (Dilbeek)

“Wij hebben de contacten met de ISD ervaren als professioneel en ondersteunend.”

SLOTWOORD

Jeroen Windey, Administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur

Erkende geloofsgemeenschappen zijn een belangrijke bouwsteen in een democratische, diverse samenleving. Geloofsgemeenschappen zijn tot op vandaag een plaats waar veel mensen samenkomen. De erkenning en screening van lokale geloofsgemeenschappen past dan ook volledig binnen onze missie als Agentschap Binnenlands Bestuur die stelt dat wij mee bouwen aan duurzaam en democratisch samenleven in diversiteit. Door burgers en bestuur te verbinden en versterken.

Met de oprichting van de Informatie- en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen gebeurt dit op een manier die inzet op nabijheid en transparantie. De werking van de ISD versterkt de informatiepositie van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen en garandeert de cruciale informatie-uitwisseling met andere diensten. De werking van ISD combineert het samenlevings- en veiligheidsperspectief tot een evenwichtig en daadkrachtig beleid.

Er zijn tal van raakvlakken tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en de lokale geloofsgemeen-

schappen. Om onze missie te realiseren zetten we ons in voor het bevorderen van gelijke kansen en samenleven van burgers in diversiteit. En die diversiteit vertalen we ook door de verscheidenheid aan religies en levensbeschouwingen te omarmen. Bovendien zien we ook toe op goed functionerende lokale besturen. ABB organiseert het bestuurlijk toezicht op en de behandeling van klachten over lokale besturen. Er wordt advies, informatie en ondersteuning aan lokale besturen gegeven, dus ook aan erkende lokale geloofsgemeenschappen. De uitbouw van de ISD binnen ABB was dan ook een juiste keuze.

De oprichting van de screeningsdienst vereist(e) dat er een heel nieuw evenwicht moest worden gevonden in een speelveld met vele actoren en verwachtingen. Als administrateur-generaal ben ik fier op de inzet en aanpak van de betrokken collega's. Zowel qua uitbouw van de dienst als van haar werkzaamheden op het terrein is er sprake van een vliegende start. Ik kijk dan ook vol vertrouwen uit naar de verdere uitbouw van de duurzame band tussen Vlaanderen en zijn geloofsgemeenschappen.

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR
INFORMATIE- EN SCREENINGSDIENST
LOKALE GELOOFGEMEENSCHAPPEN

Postadres:
Koning Albert II laan 15 bus 215,
1210 Brussel, België

isd@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be/agentschap-binnenlands-bestuur